

ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
EMOTIONAL INTELLIGENCE INFLUENCES THE SCHOOL
ADMINISTRATORS' DECISIONS IN UNCERTAIN TERME
IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA

¹นที กรณีย์, ²พร้อมพิไล บัวสุวรรณ และ ³สุชาดา นันทะไชย
¹Natee Koranee, ²Promptilai Buasuwan and ³Suchada Nanthachai

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประเทศไทย
Kasetsart University, Thailand

¹natee.ko@ku.th

Received: May 9, 2023; Revised: July 28, 2023; Accepted: August 10, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาระดับการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา 3) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 58 คน ตามตารางสำเร็จของ Krejcie & Morgan (1970) ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ .964 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

¹ นิสิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(Multiple Regression) โดยใช้วิธี stepwise ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นอยู่ในอันดับสูงสุด 2) ระดับการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการตัดสินใจร่วมกันอยู่ในอันดับสูงสุด 3) ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สามารถพยากรณ์การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมได้ร้อยละ 71.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์, การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน

Abstract

The purpose of this study were to: 1) study the level of the emotional intelligence of administrators under the secondary educational service area office Phra Nakhon Si Ayutthaya, 2) study the level of the decision-making during uncertain times of administrators under the secondary educational service area office Phra Nakhon Si Ayutthaya, and 3) study the impact of schools administrators emotional intelligence on decision making in uncertain times under the secondary educational service area office Phra Nakhon Si Ayutthaya. The research samples consisted of 58 people based on the table of Krejcie & Morgan (1970) directors under the secondary educational service area office Phra Nakhon Si Ayutthaya selected by simple random sampling. The instrument for collecting data was a questionnaire. All questionnaires were tested for reliability with Cronbach's alpha coefficients of .964 The data were analyzed statistically for percentage, means, standard deviation, and multiple linear regression with the Stepwise method. The results of the study were as follow: 1) The level of the emotional intelligence of administrators under the secondary educational service area office Phra Nakhon Si Ayutthaya as a whole was at the highest level. In terms of empathy were ranked at the top. 2) The level of the decision-making during uncertain times of administrators under the secondary educational service area office Phra Nakhon Si Ayutthaya as a whole was at the highest level. In terms of collaborative decision-making were ranked at the top. 3) The impact of schools administrators emotional intelligence on decision making in uncertain times under the secondary educational service area office Phra Nakhon Si Ayutthaya is able to predict the decisions during uncertain times of administrators as a whole at 71.60 percent with a statistical significance at the .05 level.

Keywords: Emotional Intelligence, Decision Making In Uncertain Times

บทนำ

ในปัจจุบันโลกต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ หรือการเข้าสู่ยุค VUCA World โลกแห่งความผันผวน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของระบบการศึกษา ซึ่งถือว่าการศึกษากลายเป็นกลไกหลักในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ อันเป็น รากฐานของการพัฒนาประเทศ ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองและรองรับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมในวิถีชีวิตใหม่ (New normal) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคล สำคัญในการนำนโยบาย หลักสูตร และแนวทางปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการสู่สถานศึกษา รวมถึงมีหน้าที่หลักในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงทำให้ผู้บริหารต้องเผชิญ กับความท้าทาย และการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน จากสภาวะการณดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์และมีภาวะผู้นำในการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน หากผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงก็สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเป็นระบบ แต่หาก ผู้บริหารมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำอาจทำให้การตัดสินใจเกิดความผิดพลาดได้สูง ดังนั้น ความ ฉลาดทางอารมณ์กับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้บริหารใน การพัฒนาองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานสูงสุดภายใต้สภาวะการณที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ การปฏิรูปการ บริหารและการจัดการ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การพัฒนา วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะ ระดับโรงเรียนต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตร จัด กระบวนการเรียนการสอนที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนในวิถีชีวิตใหม่ (New normal) มุ่งให้ ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้น เอื้อต่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศ อย่าง ยั่งยืนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ(กระทรวงศึกษาธิการ ,2564)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งทำให้ทุก คนต้องปรับเปลี่ยนชีวิตให้เข้ากับยุค New Normal ดังนั้นความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา บุคคลที่มีความสำคัญในขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นได้นั้นคือผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร จะต้องปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการปฏิรูป เรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง รู้เท่าทันเหตุการณ์ บริหารจัดการอารมณ์ตนเองและผู้อื่นได้ อีกทั้งต้องพร้อมเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงและ ปัญหาที่เกิดขึ้น การคิดและการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนจึงเป็นทักษะสำคัญในการพัฒนา องค์กรและเปลี่ยนแปลงการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกเหนือจากความฉลาดทางปัญญาที่เรารู้จักกันมานานแล้ว ในปัจจุบันผู้บริหารขององค์กร ขึ้นนำต้องหันมาสนใจในเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์ ดังเช่น โกลแมน (Goleman, 1998) ได้ ชี้ให้เห็นว่าทำไมความฉลาดทางอารมณ์จึงมีความสำคัญมากกว่าเชาว์ปัญญา โดยกล่าวว่าเป็น ระยะเวลายาวนานที่คนเราให้ความสำคัญกับสมองโดยไม่ใส่ใจสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความสำเร็จใน ชีวิต คือกลุ่มของทักษะทางอารมณ์ที่สามารถสอนได้ ไม่เหมือนเชาว์ปัญญาที่ยากแก่การสอนและ พัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์ช่วยอธิบายว่าทำไมบุคคลที่มีความฉลาดทางปัญญาสูงไม่สามารถ

ประสบความสำเร็จในชีวิต ในขณะที่บางคนมีความฉลาดทางปัญญาธรรมชาติกลับเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตสูงสุด

ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นบุคคลคุณภาพเป็นผู้นำที่เก่งในการบริหารคนและบริหารตน ผู้บริหารที่เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง สามารถควบคุมตนเองและแสดงออกภาวะทางอารมณ์ในเชิงสร้างสรรค์ให้กับผู้อื่นรับรู้และยอมรับ พร้อมทั้งผู้บริหารที่สามารถรับรู้และเข้าใจสภาวะทางอารมณ์ของผู้อื่นได้ เข้าใจความเป็นปัจเจกบุคคลจะทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการภายในองค์กรได้ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีสภาวะความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าทำและกล้าตัดสินใจ ผู้บริหารต้องตัดสินใจอย่างชาญฉลาด ประกอบด้วยเหตุและผลของการตัดสินใจ มีความชอบธรรม (ชนงกรณ์ กุณทลบุตร, 2556) การเลือกแนวทางหรือการพิจารณาตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อยู่ในสภาวะการณ์ไม่แน่นอนนั้น ผู้บริหารต้องมองถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และคาดคะเนปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในภายภาคหน้าด้วย จึงจะถือว่าเป็นการตัดสินใจที่มีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้ผู้บริหารจะต้องเรียนรู้สร้างความเข้าใจและฝึกฝนเทคนิควิธีการตัดสินใจอย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย เพื่อให้้องค์กรสามารถปรับตัวในสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ (ปกรณ ปกรณกรณ์ คำทอง, 2555)

ดังนั้น การขับเคลื่อนและบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในยุคชีวิตวิถีใหม่ ผู้บริหารต้องมีกระบวนการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด โดยเฉพาะการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ถ้าผู้บริหารตัดสินใจผิดพลาดบ่อยครั้งอาจทำให้ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ขาดความเชื่อถือจากครู ผู้ร่วมงานไม่ไว้วางใจ ชุมชนและสังคมขาดความมั่นใจในการบริหารสถานศึกษา และผลกระทบที่สำคัญคือ ผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญสูงสุดของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในภาวะสังคมแห่งความผันผวน เพื่อให้ผู้บริหารเกิดข้อผิดพลาดในการตัดสินใจน้อยที่สุด นอกจากผู้บริหารจะมีกระบวนการตัดสินใจที่ดีแล้ว ผู้บริหารยังต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง ตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง รวมทั้งคาดคะเนคำตอบหรือผลลัพธ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ความฉลาดทางอารมณ์กับการตัดสินใจถือเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้บริหารที่ต้องฝึกฝนทักษะให้เกิดการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมทั้งสิ้น 29 โรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบริบทของโรงเรียนที่หลากหลาย แต่ภายในสองปีที่ผ่านมา โรงเรียนทั้งหมดล้วนต้องเผชิญกับโลกแห่งความผันผวนซึ่งเป็นยุคที่สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จากการได้รับผลกระทบของโรคระบาดโควิด19 (COVID-19) ทำให้เกิดวิกฤตการณ์และปัญหาตามมาในหลายๆด้าน เช่น การบริหารจัดการโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการเรียนการสอน ภาวะความรู้ถดถอยของผู้เรียน (Learning Loss) ตลอดจนความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญกับการแก้ปัญหาเหล่านี้โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความฉลาดทางอารมณ์กับการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนเป็นทักษะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมี จึงเป็นสาเหตุที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน

ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปเป็นแนวทางให้การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้อยู่ตลอดเวลา

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางพัฒนาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในสภาวะการณปัจจุบันให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 29 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 68 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มโดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 58 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยใช้หลักการและแนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ของ Goleman (1998) เป็นตัวกำหนดขอบเขตตัวแปรต้น ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง 2) การควบคุมอารมณ์ตนเอง 3)

การสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเอง 4) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และ 5) การมีทักษะทางสังคม การศึกษาการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้ประยุกต์ใช้หลักการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของ McKinsey & Company (2020) เป็นตัวกำหนดขอบเขตตัวแปรตาม ซึ่งประกอบด้วย 1) ใช้เวลาในการทบทวน 2) ตัดสินใจร่วมกัน 3) ให้ความสำคัญกับทุกปัญหา 4) แต่งตั้งทีมตัดสินใจ 5) มอบอำนาจการตัดสินใจ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน วิทยฐานะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกให้ตอบ (checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (1967) โดยแบ่งระดับของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (1967) โดยแบ่งระดับของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) วิเคราะห์ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สร้างสมการพยากรณ์โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สรุปผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง	4.56	0.43	มากที่สุด
2.	การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง	4.50	0.46	มาก
3.	การจูงใจตนเอง	4.52	0.48	มากที่สุด
4.	การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น	4.62	0.45	มากที่สุด
5.	การมีทักษะทางสังคม	4.55	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.55	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D.=0.45) รองลงมาคือการตระหนักรู้อารมณ์ตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.43) ส่วนการจัดการกับอารมณ์ของตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.46)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ใช้เวลาในการทบทวน	4.58	0.40	มากที่สุด
2.	ตัดสินใจร่วมกัน	4.60	0.43	มากที่สุด
3.	ให้ความสำคัญกับทุกปัญหา	4.55	0.44	มากที่สุด
4.	แต่งตั้งทีมตัดสินใจ	4.53	0.44	มากที่สุด
5.	มอบอำนาจการตัดสินใจ	4.46	0.44	มาก
เฉลี่ยรวม		4.54	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการตัดสินใจร่วมกันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.43) รองลงมา คือใช้เวลาในการทบทวนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.40) ส่วนการมอบอำนาจการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นอันดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.44)

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ตัวแปรพยากรณ์	การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา				
	b	Std. Error	β	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	.972	.308		3.156	.003
1.ด้านเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (X_4)	.496	.074	.600	6.700*	.000
2.ด้านทักษะทางสังคม (X_5)	.282	.075	.337	3.761*	.000
R=0.846, $R^2=0.716$, SEE=0.203					

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า พบว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการพยากรณ์ คือ ด้านเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (X_4) ด้านทักษะทางสังคม (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม ($R=0.846$) ประสิทธิภาพในการทำนาย ($R^2=0.716$) หมายความว่า ด้านเข้าใจความความรู้สึกผู้อื่น (X_4) และด้านทักษะทางสังคม (X_5) สามารถทำนายการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมได้ร้อยละ 71.60 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($S.E._{est}=0.203$) ในลักษณะนี้แสดงว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (X_4) และด้านทักษะทางสังคม (X_5) ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์ถดถอยได้ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ } \hat{Y} = 0.972 + 0.496X_4 + 0.282X_5$$

$$\text{สมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z} = 0.600X_4 + 0.337X_5$$

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.38) อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ผู้บริหารถือว่ามีตำแหน่งสูงสุดในสถานศึกษาและเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะความฉลาดทางอารมณ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การควบคุมอารมณ์ การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การมีทักษะทางสังคม และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์จะช่วยขับเคลื่อนความคิด และการตัดสินใจตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์นั้นเป็นส่วนสำคัญของทักษะการบริหารงานในด้าน ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านความคิด ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธภา เวชวิสุทธิคุณ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางด้านสติปัญญา และมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารงานแล้ว ความฉลาดทางอารมณ์นับเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งซึ่งช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=0.37) อาจเป็นเพราะ การตัดสินใจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เนื่องจากการตัดสินใจเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากและถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือเกิดปัญหาที่จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงตระหนักถึงความสำคัญของการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน ตั้งแต่การวางแผนกำหนดแนวทาง หลักการตัดสินใจ พิจารณาเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด โดยใช้การคิดวิเคราะห์ และประเมินปัญหาหรือโอกาสที่เหมาะสมมาใช้ในสถานการณ์ หรือแก้ปัญหาต่างๆ อย่างรวดเร็ว รวมถึงขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนจึงเป็นทักษะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbin

(2003) กล่าวว่า ผู้บริหารมีการตัดสินใจที่ดีย่อมบอกถึงควมมีประสิทธิภาพของผู้บริหารและความเป็นผู้นำได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรารพร แต้มเรืองอิฐ (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการตัดสินใจที่ดี ผู้บริหารทราบปัญหา สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ซึ่งการตัดสินใจ เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากในการเป็นผู้บริหาร ถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานต่างๆ ของสถานศึกษา

3. ความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง การจูงใจตนเอง การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น การมีทักษะทางสังคม โดยผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและการมีทักษะทางสังคม ส่งผลโดยตรงเชิงบวกต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่า การตัดสินใจในการกิจต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึง ครู บุคลากร ผู้เรียนและผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ โดยคุณลักษณะที่ผู้บริหารพึงมีในโลกปัจจุบันคือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รับรู้และยอมรับความต้องการของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมความสามารถ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอยู่เสมอ อีกทั้งผู้บริหารที่มีทักษะทางสังคมที่ดี สามารถสร้างความสามัคคีในองค์กรได้ ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับทุกคนได้ โดยทักษะเหล่านี้จะส่งผลให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด ยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วยากที่จะคาดการณ์ล่วงหน้า การตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อบุคคลและผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1998) กล่าวว่าความฉลาดทางอารมณ์จำแนกออกได้เป็น 2 สมรรถนะใหญ่ๆคือ 1) สมรรถนะด้านสังคม และ 2)สมรรถนะส่วนบุคคล สมรรถนะด้านสังคมประกอบด้วย การเอาใจเข้ามาใส่ใจเรา เข้าใจผู้อื่น รับรู้คาดคะเนความต้องการของบุคคลอื่น ตระหนักรู้ถึงทัศนคติของผู้อื่น ทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์มีความเป็นผู้นำ สร้างการเปลี่ยนแปลง บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะทำให้รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างความสามัคคีแก้ไขความขัดแย้งในองค์กรได้ และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างทันต่อสถานการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotze and Nel (2015) กล่าวว่า ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทำให้คุณสามารถกระตุ้นและมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อผู้อื่นภายในองค์กร มีไหวพริบในการตัดสินใจสามารถตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเพื่อตอบสนองอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sumathy (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของความฉลาดทางอารมณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้นำ พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์

ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้นำ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rachel (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารระดับอุดมศึกษาในรัฐเทเนซซี สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหาร เนื่องจากแนวทางปฏิบัติของผู้นำที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม ผู้บริหารที่ความฉลาดทางอารมณ์สูงจะสามารถตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถบริหารจัดการองค์กรและมีกระบวนการตัดสินใจอย่างรอบคอบ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการจัดการกับอารมณ์ของตนเองมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีเทคนิคในการคลายเครียด เพื่อไม่ให้เกิดความวิตกกังวล มีความสามารถในการปรับตัว ยืดหยุ่นในการบริหารงานด้านต่างๆ เปิดใจรับความคิดเห็นและข้อมูลที่แตกต่างอย่างมีความสุข อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุน ฝึกอบรมพัฒนาทักษะการจัดการกับอารมณ์ของผู้นำ เพื่อฝึกฝนและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารให้ดียิ่งขึ้นไป

จากผลการวิจัยการตัดสินใจในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านมอบอำนาจการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะความเป็นผู้นำมีกระบวนการตัดสินใจที่ดี พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์ โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นหัวหน้ากลุ่มงานตามโครงสร้างของสถานศึกษาต่างๆ ต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ สามารถรับมอบหมายภารกิจต่างๆจากผู้บริหารได้ ผู้บริหารต้องมีความเชื่อมั่นในตัวของบุคลากร โดยอาจเริ่มจากมอบหมายการตัดสินใจในเรื่องเล็กน้อยที่ไม่ส่งผลกระทบมากต่อสถานศึกษา หรือร่วมตัดสินใจกับผู้บริหารในบางเรื่อง เพื่อฝึกทักษะความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าเผชิญกับปัญหา โดยมีผู้บริหาคอยชี้แนะและให้คำปรึกษาอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. 17, กันยายน, 2565, แหล่งที่มา:
<https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023>
- ชนงกรณ์ กุณทลบุตร. (2556). หลักการจัดการองค์การและการจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธีรวุฒิ ประทุมพนพรัตน์. (2550). *การบริหารงานบุคลากรทางการศึกษา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- ปกรณ ปกรณกรณม์ คำทอง. (2555). *แนวคิดการตัดสินใจ*. 28, ธันวาคม, 2565, แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/284784>
- วรารพ เต็มเรืองอิฐ. (2565). *การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุทธภา เวชวิสุทธิคุณ. (2561). *ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Goleman, D. (1998). *Emotional intelligence*. New York: Bantam Book.
- Kotze, M. and Nel, P. (2015). *The influence of trait-emotional intelligence on authentic leadership*. *SA Journal of Human Resource Management*, 13(1), 1–16.
- Krejcie, R.V. and D.W., Morgan. (1970). “*Determining Sample Size for Research Activities*.” *Journal of Educational and Psychological Measurement*.
- Likert, R. (1967). “*The Method of Constructing an Attitude Scale*”. In Reading in Fishbein, M (Ed.). *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- McKinsey & Company. (2020). *Decision making in uncertain times*. Retrieved August 8, 2022, from: <https://www.mckinsey.com/capabilities/people-and-organizational-performance/our-insights/decision-making-in-uncertain-times>
- Rachel, D. (2020). *Emotional Intelligence and Decision-Making in Higher Education Administrators in Post-Secondary Institutions in Eastern Tennessee*. Doctor of Education in Educational Leadership, East Tennessee State University.
- Robbins, S.P. (2003). *Organization Behavior: Concepts Controversies and Application*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Sumathy, L. (2015). “*Influence of Emotional Intelligence on Decision Making by Leaders*.” *American International Journal of Social Science*, (4):134–140.